

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **S. B., vystupující též pod identitou J. K.**, zastoupený Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem se sídlem Ječná 7, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 17. 3. 2008, čj. MV-2603/VS-2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2009, čj. 6 Ca 150/2008 – 71,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2009, čj. 6 Ca 150/2008 – 71 **se zrušuje** a věc **se mu vrací** k dalšímu projednání.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Žalobce je osobou neznámého původu. Poprvé byl na území České republiky objeven dne 9. 3. 2004 ve vlaku mezi Olomoucí a Frýdkem – Místkem. Uvedl, že je narozen dne X. Tvrdil, že až do počátku roku 2004 žil v neznámé zemi, kterou snad bylo Bělorusko. Byl tam dle svého tvrzení v uzavřeném zařízení pro děti. Tam ho pojmenovali S. B., to však není jeho pravé jméno. V průběhu roku 2004 se pak žalobce začal označovat jménem J. K., tvrdil, že jeho otcem je Mgr. V. K. Toto tvrzení bylo jednoznačně vyvráceno testy DNA. Z tohoto nejasného postavení žalobce vyplynula celá řada sporů. Jeden z nich je předmětem této kasační stížnosti.

[2] V řízení, o které nyní jde, podal žalobce pod jménem J. K. žádost o vydání osvědčení o státním občanství České republiky. Úřad městské části Praha 1 rozhodnutím ze dne 23. 1. 2006 žádosti nevyhověl. Magistrát hlavního města Prahy dne 13. 9. 2006 odvolání žalobce zamítl. Žalovaný zahájil dne 24. 1. 2007 přezkumné řízení podle části druhé hlavy IX. správního řádu.

V něm vzal v úvahu, že žádost o vydání osvědčení o státním občanství podala osoba, která v žádosti uvedla jméno a příjmení v podobě J. K. Protože nebylo doloženo, že to je vskutku jméno žadatele (žalobce), když tentýž uvedl po příjezdu do České republiky, že se jmenuje S. B., zrušil žalovaný rozhodnutí obou orgánů pro rozpor jejich výroků s § 37 správního řádu. Z žádosti totiž nebylo patrné, kdo ji vlastně učinil.

[3] Ministr vnitra žalobcův rozklad zamítl. V rozhodnutí mj. uvedl, že žalobce nejprve užíval jméno S. B., následně se pojmenoval J. K.. V obou případech uváděl jako datum narození X. Pod tímto jménem podal také žádost o azyl, který mu byl ke dni 1. 3. 2007 udělen. V září 2007 žalobce odcestoval na Island, kde podal žádost o azyl pod jménem S. V., nar. X, státní příslušnost Běloruská republika. Proto se ministr vnitra ztotožnil s názorem žalovaného, že existují závažné pochybnosti o tom, kdo vlastně žádost o osvědčení podal. Není proto ani zřejmé, jaké osoby se vlastně rozhodnutí správních orgánů v původním řízení týkají. Ani jedno z obou rozhodnutí totiž nevysvětluje způsob, jakým byl vysvětlen rozpor v identifikaci žalobce.

[4] Rozhodnutí ministra vnitra bylo napadeno správní žalobou. Městský soud upozornil, že žalobce směšuje námitky proti věcnému posouzení jeho žádosti o vydání osvědčení o státním občanství s námitkami proti rozhodnutí žalovaného a ministra vnitra. Co se týče posléze uvedených námitek s rozhodnutím ministra vnitra se ztotožnil.

II.

Stručné shrnutí argumentů obsažených v kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu velmi obsáhlou kasační stížnost. V ní rekapituluje skutkovou podstatu své kauzy. Městský soud prý potvrdil, že stěžovatel neoprávněně užívá své jméno a příjmení, což je v rozporu s čl. 10 „zákona 2/1993 Sb.“ (*tedy Listiny základních práv a svobod – pozn. NSS*). Stěžovatel byl od 27. 7. 2005 držitelem Průkazu žadatele o udělení azylu na jméno a příjmení J. K. Podle § 57 odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb. (*stěžovatel jej opakovaně nesprávně označuje jako zákon č. 325/1993 Sb. – pozn. NSS*) průkaz žadatele o udělení azylu je dokladem prokazujícím totožnost jeho držitele. Stěžovatel se po celou dobu správního řízení prokazoval tímto dokladem, neboť žádný jiný neměl. Od 1. 3. 2007 se stěžovatel prokazuje Průkazem azylanta, vydaného podle § 59 zákona č. 325/1999, rovněž na jméno J. K. Skutečnost, že před zahájením správního řízení stěžovatel užíval jiné jméno, které není nikde registrováno, a na které nebyl vystaven žádný doklad, nemá pro předmětné správní řízení žádný význam. Městský soud svým rozhodnutím potvrdil absurdní situaci, kdy stěžovateli žalovaný vydal veřejné listiny, současně ho však napadá, že neoprávněně užívá své jméno a příjmení.

[6] Dále stěžovatel uvádí, že městský soud řešil zástupný problém, nikoliv podstatu celé kauzy. Tou je vyřešení žádosti stěžovatele o vydání osvědčení o státním občanství České republiky. K tomu dále snáší rozsáhlou argumentaci. V doplnění kasační stížnosti pak dále rozvíjí svůj příběh, uvádí, že mu napadené rozhodnutí ministra zakazuje používat jeho jméno. Odkazuje na nejnovější vývoj ve své věci, na to, že dne 18. 11. 2010 složil státoobčanský slib, stal se státním občanem České republiky. Přitom mu však byla udělena Listina, která neobsahuje řádné označení jeho osoby, proto je podle něj nicotná. Rozhodovací činnost soudů je prý naprosto nepředvídatelná, vůbec nesouvisí s platnými zákony. Upozorňuje, že v rámci své školy musí vycestovat do Itálie, bez platných dokladů tam však nemůže odjet.

[7] Žalovaný ve vyjádření plně odkázal na své vyjádření k žalobě.

III.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Kasační stížnost je důvodná.

[9] S ohledem na podobu argumentace stěžovatele je vhodné nejprve vymezit předmět řízení před městským soudem. Právě jen k tomuto předmětu řízení totiž může zdejší soud zaujmout stanovisko. Předmětem řízení je rozhodnutí správního orgánu, které bylo vydáno v přezkumném řízení, a které zrušilo předchozí pravomocné správní rozhodnutí. Předmětem řízení před správním soudem naopak není původní řízení, jehož výsledek byl přezkoumán v řízení podle hlavy IX. části druhé správního řádu. Správní soud nemůže libovolně předmět řízení rozšiřovat způsobem, kterého se domáhá stěžovatel. Obdobně ostatně argumentoval i městský soud.

[10] Z právě uvedeného tedy plyne, že valná část argumentů stěžovatele uvedených v kasační stížnosti se zcela míjí s předmětem tohoto řízení. Předmět řízení svou žalobou, která napadla rozhodnutí vydané v přezkumném řízení, vymezil sám stěžovatel. Není proto možné vyřešit v tomto soudním řízení všechny problémy, ve kterých se stěžovatel nachází. Nejvyšší správní soud se nemůže vyjadřovat k otázce nabytí státního občanství stěžovatelem, k otázce vystavení rodného listu atd. To je podstatou soudní moci, jejíž rozhodovací pravomoc je vždy svázána s individuálním případem.

[11] Nejvyšší správní soud se tedy dále soustředil pouze na žalobou napadené rozhodnutí. Tím ministr vnitra zamítl rozklad stěžovatele proti rozhodnutí, které v přezkumném řízení zrušilo rozhodnutí správních orgánů o žádosti o vydání osvědčení o státním občanství.

[12] Je nepochybné, že žalobou napadené rozhodnutí je soudně přezkoumatelné. To vyplývá z rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 28. 8. 2007, čj. 4 As 31/2006 - 73, publ. pod č. 1513/2008 Sb. NSS (*Honební společenstvo Stržbro*). V tomto rozsudku rozšířený senát neakceptoval argument, který by mohl svědčit proti přezkoumávání uvedených rozhodnutí soudem, totiž že zruší-li správní orgán v přezkumném řízení rozhodnutí správního orgánu I. stupně a věc mu vrátí k dalšímu řízení, bude o věci rozhodováno znovu. Je pravda, že o meritu věci nebylo v této fázi rozhodnuto (v daném případě se věc vrací do stádia rozhodování správního orgánu I. stupně o žádosti stěžovatele) a soudní přezkum by se mohl zdát předčasný a v rozporu se zásadou subsidiarity soudního přezkumu a zásadou procesní ekonomie. Tento argument však musí ustoupit před skutečností, že posuzované rozhodnutí správního orgánu zasahuje do subjektivního práva stěžovatele, nabytého v původním pravomocně skončeném správním řízení. Přesně to stěžovatel tvrdí, pokud říká, že rozhodnutí žalovaného zasáhla do jeho práva na jeho jméno, a tedy i do práva chráněného čl. 10 Listiny základních práv a svobod.

[13] K tomuto lze předně uvést, že z rozhodnutí ministra vnitra neplyne, že stěžovatel používá své jméno neoprávněně. Rozhodnutí pouze poukazuje na to, že stěžovatel v posledních čtyřech letech používal celkem tři jména, a to S. B., pak J. K., o azyl na Islandu pak žádal pod jménem S. V. S touto skutečností se však rozhodnutí vydaná v původním řízení nijak nevyrovnávají, vůbec nevysvětlují, jakým způsobem určily, kdo vlastně žádost o státní občanství podal (s. 6 rozhodnutí ministra vnitra). Rozhodnutí ministra vnitra napadené správní žalobou tedy neříká to, čeho se obává stěžovatel. Neříká, že stěžovatelovo jméno není J. K. Říká jen, že v případě tak zásadního rozporu u jedné osoby, o kterém správní orgány rozhodující v původním řízení musely vědět (vyjma poslední identifikace stěžovatele jako S. V., což byla skutečnost v původním řízení ještě neexistující), se správní orgány o jeho žádosti musely vypořádat i s tím, kdo vlastně žádost podal.

[14] Stěžovatel dále argumentuje, že v průběhu správního řízení disponoval platnými doklady České republiky vydanými na jméno J. K. Šlo konkrétně o průkaz žadatele o udělení azylu. Tento doklad však žalovaný ignoroval, jakkoliv je sám jeho původcem. Stejným způsobem argumentoval i v žalobě (s. 4 žaloby), což ostatně městský soud uvedl i v rekapitulační části svého rozsudku (s. 3, první odstavec, čtvrtý a pátý řádek). S tímto argumentem se ovšem městský soud nijak nevypořádal. Vypořádal se jen s námitkou povolení k pobytu azylanta, kterýžto doklad byl ovšem vydán až poté, co byla obě správní rozhodnutí v původním řízení vydána.

[15] Městský soud tedy uvedený žalobní bod v odůvodnění rozsudku úplně pominul. Tím zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů (srov. rozsudek NSS ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004 - 74). Bude proto na městském soudu, aby v dalším řízení tuto žalobní námitku řádně posoudil. Teprve tímto postupem bude respektováno právo stěžovatele na spravedlivý proces, neboť budou vypořádány všechny žalobní body a z odůvodnění rozsudku budou zřetelné veškeré důvody rozhodnutí. Nejvyšší správní soud se nemůže touto námitkou zabývat sám jako první namísto krajského soudu, neboť by tím porušil právo stěžovatele na trvání procesu až do jeho ukončení zákonem předpokládaným způsobem podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod [srov. k tomu nálezný sp. zn. I. ÚS 1534/08 ze dne 17. 12. 2008 (N 225/51 SbNU 807), bod 14].

[16] Městský soud se tedy v novém rozsudku bude povinen vypořádat s tím, že v době rozhodování správních orgánů v původním řízení stěžovatel disponoval dokladem žadatele o udělení azylu. Vezme přitom v potaz § 57 odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění v roce 2006. Podle něho byl průkaz žadatele o udělení azylu *dokladem prokazujícím totožnost jeho držitele. Skutečnosti zapsané v průkazu žadatele o udělení azylu není jeho držitel povinen prokazovat jiným způsobem, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis.*

IV.

Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud dospěl s ohledem na výše uvedené k závěru, že kasační stížnost je důvodná pro dílčí nepřezkoumatelnost rozsudku. Proto dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude městský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.) a vypořádá se řádně s námitkou uvedenou v bodě [14] shora. V novém rozhodnutí pak městský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. února 2011

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu